

Spørgsmål står i kursiv. Svarene står med rødt.

Svar er modtaget på mail fra Social- og Ældreminister, Astrid Krag, den 16. august 2021.

--

Reformen bliver i udspillet kaldt et 'markant første skridt' i forhold til børns rettigheder. Men når man sammenligner ordlyden og de overordnede linjer i den nye reform, er den stort set enslydende med tidligere reformer – bl.a. Barnets Reform fra 2011. I en af artiklerne har vi en juridisk lektor, der kalder dem "fuldstændig ens".

- *De ting, der blev lovet i 2011 er altså ikke blevet løftet endnu – så hvorfor starter man ikke der, frem for at lave endnu en ny reform, der har et stort set enslydende formål?*

"Den nye Barnets Lov står på mange gode elementer i den nuværende lovgivning. Med Barnets Reform blev barnets perspektiv skrevet frem, men det har ikke været nok. En række undersøgelser viser fortsat, at børn og unge ikke bliver inddraget tilstrækkeligt i deres egen sagsbehandling. For at få barnets perspektiv helt frem, skal barnets rettigheder styrkes med nogle helt grundlæggende greb. Derfor er aftalepartierne enige om, at der er behov for en ny selvstændig Barnets Lov."

De juridiske eksperter i artiklerne pointerer yderligere, at det at lave reformer faktisk kan have den modsatte virkning end intentionen, fordi man flytter fokus væk fra de generelle, grundlæggende regler – som er med til at sikre børnenes retssikkerhed – og hen på nye ting og regler, der skal overholdes, og derved kan skabe mere uro på et område, der allerede har det svært.

- *På hvilket grundlag er det, at I kommer med de anbefalinger og den nye reform, som I gør?*

"En ny lov vil betyde, at alle skal forholde sig til og navigere i et nyt regelsæt. Det kræver en grundig implementeringsindsats, så ændringerne også kommer hele vejen ud til børnene. De skal mødes af en omverden, der kender og handler efter Barnets Lov – ikke mindst sagsbehandlerne. Derfor skal der sættes ind med en uddannelsesindsats til frontmedarbejdere og ledere. Samtidig skal kommunens arbejde understøttes - bl.a. af nationale retningslinjer, der løfter den faglige kvalitet. Derudover vil vi oprette et partnerskab med alle de centrale aktører på området – bl.a. Dansk Socialrådgiverforening og KL. For hvis vi skal lykkes med at skabe gode rammer for sagsbehandlernes arbejde, er det nødvendigt at samarbejde på tværs. Målet er at nedbryde de barrierer, der forhindrer sagsbehandlerne i at varetage deres arbejde med barnet og familien på en god måde."

Fleere eksperter peger yderligere på, at det ikke er lovgivningen, der halter, men den praktiske forvaltning af den. De mener derfor ikke, der er behov for nye regler.

- *Hvorfor ser I et behov for en ny Barnets Lov, når nogle af de fremmeste jurister på området lægger vægt på, at det ikke er her, indsatsen skal lægges? Hvor meget har inddraget jurister på området i processen?*

"Aftalepartierne er enige om, at der er behov for nye regler, for at tilrettelægge sagsbehandlingen ud fra det enkelte barns individuelle forhold og behov. Og vi skal inddrage barnets perspektiver i langt højere grad end i dag. Vi har lyttet til både interessenter på området og hentet inspiration fra bl.a. resultaterne af kulegravningen og erfaringerne fra de gennemførte frikommuneforsøg. Desuden har vi inddraget resultaterne af Børnesagsbarometret og undersøgelser af, hvordan børn oplever at blive inddraget i deres sager i dag."

Den del af aftaleteksten, der vækker størst bekymring hos de juridiske eksperter, er der, hvor der står, at man vil fjerne 'unødige proceskrav', fordi de er bekymrede for, at netop dette vil forringe børnenes

retssikkerhed frem for at styrke den. De mener som nævnt ikke, at det er reglerne og proceskrav, der spænder ben for børnenes retssikkerhed, men snarere sagsbehandlingens måde at anvende lovgivningen på. Juridisk lektor Caroline Adolphsen kalder for en 'fuldstændig absurd ting at foreslå', og siger yderligere: "Så at sige, at man vil løsne på proceskrav, det håber jeg, er fordi de ikke ved, hvad processuelle krav er. Hele pointen er, at hvis de materielle betingelser er opfyldt, så er der ikke nogen processuelle krav til hinder for det. Der er ikke noget, vi ikke kan gøre ved en familie."

- Hvilke 'unødige proceskrav' er det, man mener kan fjernes, uden at risikere, at det går udover enten børnene – eller forældrenes – retssikkerhed? Og hvordan vil man sikre sig dette?

"Retssikkerheden skal altid være i orden. Vi vil give mulighed for at tilrettelægge indsatsen efter, hvad det enkelte barn og den enkelte familie har brug for, og sikre at barnet sættes i centrum. At fjerne uflexible proceskrav handler om at give mere plads og tid til, at socialrådgiveren kan bruge mere tid med familierne. For det tager tid at opbygge den relation, som er afgørende for at få skabt positive ændringer for barnet og familien. Forældrene og barnet ned til 10 år vil stadig kunne klage over de afgørelser, som kommunen træffer. I de indgribende tilfælde vil der stadig være en ret til advokatbistand og ret til at blive hørt og udtale sig, inden afgørelsen træffes. For det er klart, at børn ikke skal kunne fjernes fra deres forældre uden respekt for de grundlæggende retssikkerhedsprincipper."

Eksperterne rejser en kritik af den del af reformen, der lægger op til, at kommunerne skal kunne træffe beslutning om bortadoption allerede før barnet er blevet født. I den forbindelse peger de på tidligere domme fra Menneskerettighedsdomstolen, der har dømt stater for brud på retten til familieliv, for ikke at have lavet et ordentligt nok forebyggende arbejde, når det gælder bortadoptioner. Derfor er eksperterne bekymrede for, at DK også kan komme på kant med menneskerettighederne.

- Er det noget, man fra ministeriets side er opmærksom på?
- Og hvad er jeres svar på denne kritik?

"Vores arbejde skal selvfølgelig ske inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser. Vi holder os løbende orienteret om menneskerettighedsdomstolens praksis. Men det ændrer ikke på, at vi grundlæggende skal sikre, at det er børnenes rettigheder, der kommer først. Ved en adoption af et barn før fødslen vil kravene til vurderingen af forældrenes omsorgsevne være særligt høje. Adoption uden samtykke i disse situationer kan bl.a. komme på tale, når forældrene i forvejen har et eller flere børn, der har været anbragt gennem flere år, eller som er adopteret, og hvor man derfor med stor sikkerhed kan sige, at forældrene heller ikke vil kunne varetage omsorgen for dette barn inden for en tidsperiode, der giver mening for barnet. Forslaget vil omfatte børn, der allerede med de gældende regler vil blive bortadopteret, men hvor det i dag først kan ske efter barnet er blevet tre måneder. De ændrede regler vil alene betyde en fremrykning af tidspunktet for en beslutning om adoption, sådan at barnet kan komme hjem til sin nye familie umiddelbart efter fødslen. Der er ikke tale om en lempelse af adgangen til at bruge adoption, og den endelige afgørelse om adoption kan først træffes, når barnet er født."